

Vergadering van de gemeenteraad van 3 november 2015

Portefeuillehouder : H.A. Litjens

Behandelend ambtenaar : Erwin Zweypfenning
en: K. Joosten

Nummer raadsvoorstel: RAD-001162

Doorkiesnummer : (0495) 57 58 41

Agendapunt: 17

ONDERWERP

Inbrengen wensen en bedenkingen omtrent de analyse en de maatregelen die worden genomen dan wel worden overwogen om tot tekortreductie op het BUIG-budget te komen.

VOORSTEL COLLEGE

1. Kennis nemen van de analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort en de verwachte ontwikkelingen van dat tekort op het BUIG-budget, alsmede de maatregelen die worden genomen, dan wel worden overwogen, om tot tekortreductie te komen.
2. Uw wensen en bedenkingen over de analyse en de maatregelen die worden genomen, dan wel worden overwogen, om tot tekortreductie op het BUIG-budget te komen.

AANLEIDING EN DOELSTELLING

Eind september 2014 heeft het Rijk ons budget voor de verstrekking van bijstandsuitkeringen en aanverwante regelingen voor 2015 bekend gemaakt. Het gaat hierbij om het budget *bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening voor gemeenten*, hierna te noemen: *BUIG-budget*. Ons BUIG-budget voor 2015 is circa € 446 duizend euro lager dan het BUIG-budget in 2014 en € 1,7 miljoen lager dan de verwachte uitgaven in 2015. De voornaamste oorzaak van deze daling is de invoering van een nieuw verdeelmodel voor het BUIG-budget.

PROBLEEMSTELLING

Nieuw verdeelmodel

Met ingang van 1 januari 2015 wordt het landelijke macro BUIG-budget (voorheen Inkomensdeel genoemd) via een nieuw model verdeeld. Bij de ontwikkeling van een nieuw model zijn diverse modellen onderzocht. Uiteindelijk is door het kabinet gekozen voor het zogenoemde multiniveaumodel. Dit model is ontwikkeld door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Volgens het SCP biedt dit model de best mogelijke benadering van de noodzakelijke bijstandskosten die een gemeente moet maken, gegeven de specifieke kenmerken van een gemeente. Net als veel andere gemeenten waren wij voorstander van een ander verdeelmodel. Desondanks is door het ministerie gekozen voor het multiniveaumodel van het SCP.

De objectieve meetfactoren die het SCP gebruikt om de omvang van het aantal huishoudens in de Participatiewet te berekenen zijn niet tot nauwelijks beïnvloedbaar door de gemeente. Dit roept ook direct de vraag op of de gekozen methodiek de werkelijkheid goed benaderd. Met name de G32 gemeenten zijn inmiddels in gesprek met het Ministerie van SZW en de VNG om de methodiek aan te passen, zodat deze beter aansluit bij de realiteit van de gemeenten.

Herverdeeleffecten

Om de herverdeeleffecten die gepaard gaan met de overgang naar een nieuw model te beperken en de financiële gevolgen voor de gemeenten beheersbaar te houden, is besloten tot een overgangsregelingen voor de eerste drie jaren. De overgangsregeling behelst dat het landelijk

beschikbare budget gedeeltelijk op basis van het nieuwe model en gedeeltelijk op basis van de uitgaven in het verleden wordt verdeeld.

Voor 2015 en 2016 is de verhouding 50% via het nieuwe model en 50% via historische uitgaven.

Voor 2017 wordt 75% van het gemeentelijk budget op basis van het model berekend, en voor 25% op basis van de historische uitgaven.

We schatten in dat er in 2015 een tekort van € 1,7 miljoen ontstaat: we ontvangen in 2015 € 11,6 miljoen voor de bijstandsuitkeringen, maar verwachten circa € 13,3 miljoen uit te geven.

Op 25 februari 2015 heeft het rijk aangegeven dat het eigen risico op de BUIG middelen voor gemeenten wordt verlaagd van 10% naar 5%. Deze verlaging geldt voor 2015 en 2016. Voor gemeenten waar toch grote tekorten ontstaan bestaat een speciale vangnetregeling. In de vangnetregeling krijgen gemeenten bij een tekort van meer dan 5% en minder dan 10% de helft van het tekort vergoed. Alles boven de 10% wordt volledig gecompenseerd. Afhankelijk van de bijstellingen in het BUIG-budget door het ministerie zou de gemeente op dit moment bij een tekort van meer dan € 580.000,- recht hebben op middelen uit de vangnet regeling. Gemeente Weert loopt op basis van de huidige inzichten een risico dat het tekort hoger is dan 5%.

Om aanspraak te kunnen maken op de vangnetregeling dient een globale analyse te worden gemaakt van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren. Daarnaast dient het college de raad inzicht te geven in de maatregelen die het college wil nemen of overweegt om tot tekortreductie te komen. De raad dient haar wensen en bedenkingen ten aanzien van de analyse en de voorgenomen maatregelen.

OPLOSSINGSRICHTINGEN

In bijlage 2 "Een dozijn maatregelen" bij dit raadsvoorstel worden maatregelen geschetst die het college voornemens is te nemen, dan wel overweegt, om te komen tot een tekortreductie op het BUIG-budget.

Het gaat hierbij om de volgende maatregelen (die nader beschreven staan in de bijlage):

1. Inzet van Werk.kom
2. Intensivering van handhaving
3. Training empowerment
4. Werkgever service punt bij Werk.kom
5. Creëren van No-risk polis voor werkgevers
6. Social return
7. Parttime werkenden meer uren
8. Bevorderen zelfstandig ondernemersschap
9. Themacontrole bedrijfsactiviteiten
10. Themacontrole leef fraude/samenlevingsfraude
11. Themacontrole derde geldstroom
12. Themacontrole vermogen en zwarte inkomsten

Met deze maatregelen tracht het college het aantal huishoudens dat afhankelijk is van een gemeentelijke uitkering voor levensonderhoud in toom te houden. Gelet op de trendlijn is de verwachting dat we in 2016 stijgen tot meer dan 1.000 huishoudens met een uitkering levensonderhoud.

De maatregelen hebben als doel de kosten te reduceren. Het college stelt zichzelf de ambitie om de kosten met 3% te verlagen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat met name de instroom van statushouders deze ambitie stevig onder druk zet.

FINANCIËLE GEVOLGEN

Zie bijlage "Analyse en een dozijn maatregelen".

COMMUNICATIE

Voor 15 augustus 2016 zal een aanvraag worden ingediend voor een vangnetuitkering. Ten behoeve van die aanvraag zal dit besluit inclusief de bijlagen, alsmede de wensen en bedenkingen van de raad, worden meegezonden. Daarmee wordt voldaan aan de vormvereisten voor de betreffende aanvraag.

EVALUATIE

De raad wordt periodiek geïnformeerd over de behaalde doelstellingen via de reguliere financiële rapportagecyclus.

ADVIES RAADSCOMMISSIE

Bedrijfsvoering en inwoners (BV-IW) Het advies van de raadscommissie Bedrijfsvoering en inwoners (BV-IW) is:

- ◆ voorstel rijp voor behandeling in de raad;
agenderen als hamerstuk.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,
de secretaris, de burgemeester,

M.H.F. Knaapen

A.A.M.M. Heijmans

Nummer raadsvoorstel: RAD-001162

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;

b e s l u i t :

1. Kennis nemen van de analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort en de verwachte ontwikkelingen van dat tekort op het BUIG-budget, alsmede de maatregelen die worden genomen, dan wel worden overwogen, om tot tekortreductie te komen.
2. Uw wensen en bedenkingen over de analyse en de maatregelen die worden genomen, dan wel worden overwogen, om tot tekortreductie op het BUIG-budget te komen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 november 2015.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans